SRI CHITTEM NARSIREDDY MEMORIAL GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

NARAYANPET,DIST

DEPARTMENT OF ECONOMICS

PROJECT REPORT

(ACADEMIC YEAR 2022-2023)

ON

NATIONAL INCOME

THE RESERCH ASPIRENTS

SHINDU

AMRUTHA

PURSHOTTAM

SRINIVAS

LAXMI

UNDER THE GUIDENCE OF

M VISHWANATH

A STUDY ON ASSESSMENT AND ANALYSIS
NATIONAL INCOME

Scanned with OKEN Scanner

STUDENT STUDY PROJECT

GROUP :

ACADEMIC YEAR :

NAME OF THE DEPARTMENT :

S.No	Study Project Title	Name of the Guide	Name of the Student	Submission Date	Remarks
	జాతీయ ఆదాయం NATIONAL INCOME.	M. Vishwanath	SINDDHU AMRUTHA Purshotham Srinivas Laxmi	4/4/2023	

Signature of the Guide

PRINCIPAL

PRINCIPAL
Sri Chittem NarsiReddy
Memorial Govt. Degree College
NARAYANPET 509 210
Narayanpet

Scanned with OKEN Scanner

జాతీయ ఆదాయము

ఒక దేశంలో ఒక సంవత్సర కాలంలో ఉత్పత్తి అయిన అంతిమ వస్తు సేవల విలువల మొత్తాన్ని జాతీయ ఆదాయము అంటారు. ఆ దేశములోని వ్యక్తులు, సంస్థలు, ప్రభుత్వము యొక్క ఆదాయల మొత్తాన్ని జాతీయాదాయంగా భావించవచ్చు.

జాతీయాదాయ నిర్వచనాలు:-

* అల్ఫ్రెడ్ మార్షల్:- దేశంలోని శ్రమ, మూలధనం, ప్రకృతి వనరుల సహాయంతో సంవత్సరకాలంలో ఉత్పత్తి చేసే నికర వస్తుసేవల మొత్తం జాతీయాదాయం అని ఆల్ఫ్రెడ్ మార్షల్ నిర్వచించారు.
* ఏ.సి. పిగో:- ద్రవ్యంతో కొలవగలిగిన, ఆర్థిక వ్యవస్థలోని నిరపేక్ష ఆదాయాన్ని విదేశాల నుంచి వచ్చే నికర ఆదాయాన్ని కలుపుకొని జాతీయోత్పత్తి.
* ఇర్వింగ్ ఫిషర్:- అంతిమ వినియోగదారులు అనుభవించిన వస్తు సేవల మొత్తాన్ని జాతీయ ఆదాయం అంటారు.

జాతీయాదాయ భావనలు:-

జాతీయ ఆదాయంకు సంబంధించిన అంశాలను అర్థం చేసుకోవాలనుకుంటే దానిలోని అంతర్లీన భావనలు అర్థం చేసుకోవలసి ఉంటుంది. జాతీయాదాయ భావనలను రెండు రకాల కొలమానముల ఆధారంగా లెక్కించవచ్చు. అవి

మార్కెట్ ధరలు (Market price):-

ఉత్పత్తి అయినటువంటి వస్తువులను అంతిమంగా మార్కెట్లలో వినియోగదారులకు విక్రయించేటప్పుడు ఉండే ధరల ఆధారంగా ఒక సూచి సంఖ్యను రూపొందించి దాని ఆధారంగా లెక్కిస్తారు.

ఉత్పత్తి కారకాల ధరల ఆధారంగా (Factor price):-

వివిధ వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయుటకు ఉత్పత్తిదారునికి ఉత్పత్తికారకాలపై అయ్యేటువంటి వ్యయాలను ఆధారంగా చేసుకొని లెక్కిస్తారు.

Scanned with OKEN Scanner

1) స్థూల దేశీయ ఉత్పత్తి (Gross Demostic production) :-

ఒక దేశంలో ఒక సంవత్సర కాలంలో ఉత్పత్తి అయిన వస్తు సేవల మొత్తానికి ఎగుమతులను కలిపి దిగుమతులను తీసివేయగా వచ్చేది స్థూల దేశీయ ఉత్పత్తి.

మార్కెట్ ధరల ప్రకారం స్థూల దేశీయ ఉత్పత్తి = వినియోగం + స్థూల దేశీయ పెట్టుబడి + ప్రభుత్వ వ్యయం + (ఎగుమతులు - దిగుమతులు) $G.D.P(m) = C+I+G (x-m)$

ఉత్పత్తి కారకాల ధరలు ప్రకారము స్థూల దేశీయ ఉత్పత్తి = వినియోగం + స్థూల దేశీయ పెట్టుబడి + ప్రభుత్వ వ్యయం + (ఎగుమతులు - దిగుమతులు) + (సబ్సిడీ - పరోక్ష పన్నులు) $G.D.P(F) = C+I+G+(x-m)+(Su-T)$

2) స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తి :-

ఒక దేశంలో ఒక సంవత్సరకాలంలో ఉత్పత్తి అయిన తుది వస్తు సేవల మొత్తం విలువకు విదేశాల నుండి వచ్చే ఆదాయం కలిపి విదేశాలకు పోయిన ఆదాయాన్ని తీసివేయగా వచ్చేది స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తి అంటారు. దీనిని మొత్తం జాతీయ ఉత్పత్తి అని కూడా అంటారు.

ఒక సంవత్సర కాలంలో ఉత్పత్తి చేసిన వినియోగ వస్తువులు, ఉత్పాదన వస్తువుల, ప్రభుత్వము ప్రజల కొసం చేసిన సేవలు, నికర ఎగుమతులు - దిగుమతులు, నికర విదేశీ ఆదాయం (విదేశాల నుండి వచ్చిన ఆదాయము - విదేశాలకు పోయిన ఆదాయం)

మార్కెట్ ధరల ప్రకారం స్థూల జాతీయోత్పత్తి = వినియోగం + స్థూల దేశీయోత్పత్తి + ప్రభుత్వ వ్యయం + (ఎగుమతులు - దిగుమతులు) + (విదేశాల నుండి వచ్చే ఆదాయము - విదేశాలకు పోయె ఆదాయం)

$$G.N.P_m = C+I+G+(x-m)+(R-P)$$

ఉత్పత్తి కారకాల ధరల ప్రకారం స్థూల జాతీయోత్పత్తి = వినియోగం + స్థూల దేశీయ పెట్టుబడి + ప్రభుత్వ వ్యయం + (ఎగుమతులు - దిగుమతులు) + (సబ్సిడీలు - పరోక్ష పన్నులు) + (విదేశాల నుండి వచ్చే ఆదాయం - విదేశాలకు పోయె ఆదాయం)

Scanned with OKEN Scanner

$$G.N.P_F = C+I+G+(X-M)+(S_u-T)+(R-P)$$

స్థూల జాతీయోత్పత్తిని లెక్కించేటప్పుడు కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఒక వస్తువును రెండుసార్లు లెక్కించకూడదు. ఉదాహరణకు పత్తి విలువ వస్త్రాల విలువ రెండింటిని తీసుకోకూడదు. అందువలన ముడి పదార్థాలను, మాధ్యమిక వస్తువుల విలువను స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో చేర్చరాదు.

ముడి పదార్థాలు - మాధ్యమిక వస్తువుల విలువ స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో చేర్చరాదు. అని చెప్పినప్పుడు సహజంగా ఒక సందేహం కలుగుతుంది. ఉపయోగించకుండా ఉన్న ముడి పదార్థాల, మాధ్యమిక వస్తువుల పరిస్థితేమిటి? వాటి ఉత్పత్తికి జాతీయోత్పత్తిలో చేర్చుకూడదా? అనే సందేహము కలుగుతుంది.

ఉపయోగించకుండా ఉన్న ముడిపదార్థాలు, మాధ్యమిక వస్తువులు అమ్మకుండా ఉన్న. తయారు అయిన వస్తువులను ఇన్వెంటరీలు అని అంటారు. వీటిని స్థూల జాతీయాదాయంలో చేర్చవలసి ఉంటుంది. మొత్తంగా స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తిని కింది విధంగా వ్రాస్తాము

స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తి = వినియోగ వస్తువులు + ఉత్పాదక వస్తువులు + ఇన్వెంటరీలో మార్పులు + నికర దేశీయ వ్యాపారం.

నికర దేశీయ ఉత్పత్తి (Net Domestic production) NDP :-

ఒక సంవత్సర కాలంలో వచ్చిన స్థూల దేశీయ ఉత్పత్తిలో నుండి తరుగుదలను తీసివేయగా నికరదేశీయోత్పత్తి తెలుస్తుంది. ఒక దేశంలో జరిగే ఉత్పత్తి అనేక యంత్ర పరికరాలు సహాయంతో జరుగుతుంది. కాలక్రమేణా ఈ యంత్ర పరికరాలఉత్పత్తి సామర్థ్యము తరుగుదల వలన దెబ్బ తింటుంది. దీనినే తరుగుదల అంటారు.

నికర దేశీయోత్పత్తి మార్కెట్ ధరల ప్రకారం = స్థూల దేశీయోత్పత్తి మార్కెట్ ధరల ప్రకారం - తరుగుదల $N.D.P_m = GDP_m - D$.

నికర దేశీయోత్పత్తి కారకాల ధరల ప్రకారము = స్థూల దేశీయోత్పత్తి కారకాల ధరల ప్రకారం - తరుగుదల $N.D.P_F = GDP_F - D$.

Scanned with OKEN Scanner

నికర జాతీయ ఉత్పత్తి (Net National production) NNP :-

స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తుల నుంచి తరుగుదలను తీసివేయగా వచ్చేది నికర జాతీయోత్పత్తి. ఒక దేశములో జరిగే ఉత్పత్తి మరియు దేశప్రజలు సంపాదించే ఆదాయవ్యయాలకు అనేక యంత్ర పరికరాలు ఇతర అంగాలు తోడ్పడుతాయి. వీటికి కాలక్రమేన కొంత తరుగుదల జరుగుతుంది. దీనిని స్థూల జాతీయోత్పత్తి నుండి తీసివేయగా వచ్చేది నికర జాతీయ ఉత్పత్తి.

నికర జాతీయోత్పత్తి మార్కెట్ ధరల ప్రకారం = స్థూల జాతీయోత్పత్తి మార్కెట ధరల ప్రకారం – తరుగుదల $N.N.P_m = G.N.P_m - D$

నికర జాతీయోత్పత్తి ఉత్పత్తికారకాలు ధరలు ప్రకారము = స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తి కారకాల ధరలు ప్రకారము – తరుగుదల. $N.N.P_F = GNP_F - D$

వ్యష్టి (వ్యక్తి) ఆదాయం లేదా వైయక్తిక ఆదాయం (personal Income) P.I

ఒక దేశములో ఒక సంవత్సర కాలంలో దేశప్రజలు సంపాదించే ఆదాయాన్ని వ్యష్టి ఆదాయం అంటారు. జాతీయ ఆదాయానికి వ్యష్టి ఆదాయానికి తేడా ఉంది. జాతీయ ఆదాయం వ్యక్తులు అర్జించిన మొత్తం ఆదాయాన్ని అవుతుంది. కాని అర్జించిన ఆదాయం మొత్తం వ్యక్తులకు చెందదు.

వ్యష్టి ఆదాయం వ్యక్తులకు వచ్చిన ఆదాయం తెలుపుతుంది. కార్పొరేటు పన్ను లాభంలో పంచని నిలువలు, సాంఘిక సంక్షేమ విరాళాలు, మినహాయింపులు పోగా మిగిలిన జాతీయ ఆదాయం మాత్రము వ్యక్తులకు చెందుతుంది. ఈ ఆదాయంలో కొంత భాగము బదిలీ చెల్లింపుల రూపంలో ఉండవచ్చు. పెన్షన్లు నిరుద్యోగ భృతి, ప్రభుత్వ ఋణాలపై చెల్లించే వడ్డీ మొదలైన వాటిని బదిలీ చెల్లింపులు అంటారు.

వ్యష్టి ఆదాయం = ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా నికర జాతీయ ఆదాయం – సాంఘిక సంక్షేమ విరాళాలు – కంపెనీ పంచిపెట్టని లాభాలు – కార్పొరేట పన్నులు + బదిలీ చెల్లింపులు.

Scanned with OKEN Scanner

వ్యయార్హ ఆదాయం (Disposable Income) D.I:

వ్యక్తులకు వచ్చిన ఆదాయం పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టుకోవడానికి వీలుండదు. ...లో కొంత భాగాన్ని ఆదాయ పన్ను రూపంలో ఆస్తి పన్ను రూపంలో ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తారు. ఈ విధమైన వ్యక్తి పన్నులు పోగా, మిగిలిన దానిని వ్యయార్హ ఆదాయం అంటారు

వ్యయార్హ ఆదాయం = వ్యక్తి ఆదాయం − వ్యక్తి పన్నులు.

వ్యయార్హ ఆదాయంలో కొంత భాగం వినియోగ వస్తువుల పైన ఖర్చు చేయగా మిగిలిన దానిని వ్యయార్హ ఆదాయం అంటారు.

ఇంకో విధంగా చెప్పాలంటే వ్యయార్హ ఆదాయం = వ్యక్తి ఆదాయం − వ్యక్తి పొదుపు.

వ్యక్తి పొదుపు (personal saving) P.S:-

వ్యక్తులు తమకు లభించిన వ్యయార్హ ఆదాయం నుండి వినియోగ వస్తువుల పై చేసిన ఖర్చును తీసివేయగా వచ్చే దానిని వ్యక్తి పొదుపు అంటారు.

వ్యక్తి పొదుపు = వ్యయార్హ − వినియోగం.

$$PS = DI - C$$

తలసరి ఆదాయం (percapital Income) P.C.I:-

ఒక దేశంలో ఒక సంవత్సర కాలంలో ఉన్న జాతీయాదాయాన్ని దేశ ప్రజలందరికి సమానంగా పంచగా, ఒక్కొక్క వ్యక్తికి వచ్చే ఆదాయాన్ని తలసరి ఆదాయం అంటారు. ...గా జాతీయాదాయాన్ని దేశంలో ఉన్న జనాభాతో భాగించగా తలసరి ఆదాయం వస్తుంది.

తలసరి ఆదాయం = జాతీయ ఆదాయం/జనాభా

ఉదా॥ 2001 − 2002 సం॥లో జాతీయాదాయం 13,79,753 కోట్లు, జనాభా 102 కోట్లు

PCI = 13,79,753/102.7 = 13,435 రూ॥

జాతీయాదాయ పెరుగుదల జనాభా పెరుగుదల కన్నా తక్కువగా ఉన్నప్పుడు తలసరి ఆదాయం తక్కువగా ఉంటుంది. జాతీయ ఆదాయం ఆర్థిక వ్యవస్థలోని ధరల మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. అందువలన వాస్తవ తలసరి ఆదాయం ద్వారా సగటు తలసరి ఆదాయం అంచనా వేయవచ్చు.

Scanned with OKEN Scanner

వాస్తవ తలసరి ఆదాయం:- (Real per Capital Income):-

ద్రవ్యరూపంలో ఉన్నటువంటి తలసరి ఆదాయానికి వస్తు సేవల మొత్తాన్ని వాస్తవ తలసరి ఆదాయం అంటారు. వాస్తవ జాతీయ ఆదాయాన్ని దేశ జనాభాతో భాగించడం వాస్తవ తలసరి ఆదాయం తెలుస్తుంది

వాస్తవ తలసరి ఆదాయం = వాస్తవ జాతీయ ఆదాయం / దేశ జనాభా

ప్రస్తుత సంవత్సరపు ధరల సూచి = ప్రస్తుత సంవత్సరంలోని ధరలు / ఆధార సంవత్సరంలోని ధరలు ×100

ఈ విధంగా వచ్చిన ధరల సూచిక సంఖ్య ద్వారా వాస్తవ జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కించవచ్చు.

వాస్తవ జాతీయాదాయం = ప్రస్తుత సంవత్సర జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కించవచ్చు.

వాస్తవ జాతీయ ఆదాయం = ప్రస్తుత సంవత్సర జాతీయ ఆదాయం / ప్రస్తుత సంవత్సర ధరల సూచి ×100

ఉదా॥ 2000 సంవత్సరమును ఆధార సంవత్సరంగా తీసుకొని 2005 సంవత్సరపు జాతీయ ఆదాయం రూ॥ 20,000 కోట్లు ఆ సంవత్సరపు ధరల సూచిక సంఖ్య 250 అయిన

వాస్తవ జాతీయ ఆదాయం = 20,000/250 ×100 = 8000 కోట్లు అవుతుంది.

ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జాతీయాదాయము:-

వస్తూత్పత్తికి అవసరమైన ఉత్పత్తి సాధనాలను సమకూర్చిన వారు వాటికి ద్రవ్యరూపంలో ప్రతిఫలం పొందుతారు. భూమి, శ్రమ, మూలధనము, వ్యవస్థాపన అను నాలుగు ఉత్పత్తి కారకాలకు ప్రతిఫలంగా భాటకము, వేతనము, వడ్డీ, లాభము చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఇట్లా ఉత్పత్తి కారకాలను చెల్లించిన మొత్తం వస్తూత్పత్తికి ఉత్పత్తి వ్యయం అవుతుంది. దీనిని ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జాతీయాదాయం అంటారు.

నికర జాతీయోత్పత్తికి, ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా జాతీయాదాయానికి తేడా ఉన్నది. రెండూ ఒకటి కావు. నికర జాతీయోత్పత్తి మొత్తం కారకాల సృష్టి ఫలితం కాదు. ఎక్సైజ్ డ్యూటీ, సేల్స్ టాక్స్ మొదలైన పరోక్ష పన్నుల ద్వారా కొంత భాగం ప్రభుత్వానికి పోతుంది. ఈ పన్నుల విధింపు వల్ల వస్తువుల

Scanned with OKEN Scanner

లు పెరుగుతాయి. నికర జాతీయోత్పత్తి నుంచి ఈ పన్నుల భాగాన్ని తీసివేస్తే మిగిలిన మొత్తము ఉత్పత్తి కారకాల మధ్య పంపిణీ అవుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు కొన్ని రకాల వస్తువుల ఉత్పత్తికి, అమ్మకాలకు ప్రభుత్వం సబ్సిడీ ఇస్తుంది. అప్పుడు ఆ వస్తువుల ధరలు సబ్సిడీలు మేరకు తగ్గుతాయి. ఈ సబ్సిడీలను నికర జాతీయోత్పత్తికి కలపవలసి ఉంటుంది.

ఉత్పత్తి కారకాల ఖర్చు దృష్ట్యా జాతీయాదాయము = నికర జాతీయాదాయము + సబ్సిడీలు – పరోక్ష పన్నులు.

ప్రస్తుత ధరలలోనూ, స్థిర ధరలలోనూ జాతీయాదాయం:-

వస్తుసేవల ధరలు ఏటా మారుతూ ఉంటాయి. తద్వారా జాతీయోత్పత్తి విలువ కూడా మారుతుంది. ఉత్పత్తి అయిన వస్తురాశిలో మార్పు లేకపోయినప్పటికీ ధరలు పెరిగేకొలదీ స్థూల జాతీయోత్పత్తి విలువ పెరుగుతుంది. వస్తురాశి జాతీయాదాయం ఎట్లా మారుతుందో తెలుసుకోవడానికి ఆర్థికవేత్తలు ఒక పద్ధతిని అవలంబిస్తారు. ఆర్థికంగా ఒడుదుడుకులు లేని ఒక సంవత్సరాన్ని ప్రాతిపదిక సంవత్సరంగా తీసుకుంటారు. ప్రతి సంవత్సరం దేశంలో ఉత్పత్తి అయిన వస్తుసేవల విలువను ప్రాతిపదిక సంవత్సరం ధరలలో చెబుతారు. ఇట్లాంటి దానిని స్థిరంగా ఉండే ధరలలో జాతీయాదాయం అంటారు. ఇట్లా ప్రతి సం॥ము ఉత్పత్తి అయిన వస్తురాశిని ఒకే సం॥ము ధరలలో లెక్కించి చెప్పడం వల్ల జాతీయాదాయంలోని మార్పులు విశదమవుతాయి. అంతేకాకుండా ప్రతి సం॥పు ఉత్పత్తి విలువలను ఆ సం॥ ధరలలో కూడా చెబుతారు. దీనిని ప్రస్తుత ధరలలో లెక్కించిన జాతీయాదాయం అంటారు.

తరుగుదల:-

ఒక దేశంలో జరిగే ఉత్పత్తి అనేక యంత్రపరికరములు సహాయంతో జరుగుతూ ఉంటుంది. కాలక్రమేణా ఈ యంత్ర పరికరాల ఉత్పత్తిసామర్థ్యం తగ్గుతుంది. వాటి మరమత్తుల నిమిత్తం కొంత ద్రవ్యాన్ని పక్కకు పెట్టవలసి ఉంటుంది. దీనినే తరుగుదల అంటారు.

బదిలీ **చెల్లింపులు:-** ఎటువంటి పని చేయనప్పటికీ వచ్చే ఆదాయాన్ని బదిలీ చెల్లింపులు అంటారు. ఉదా॥ వృద్ధాప్య పింఛన్లు, వితంతు పెన్షన్లు, నిరుద్యోగ భృతి మొదలగునవి

జాతీయ ఆదాయ మదింపు పద్ధతులు

జాతీయ ఆదాయాన్ని అంచనా వేయడానికి ముఖ్యంగా 3 పద్ధతులను ఉపయోగించి లెక్కిస్తున్నారు.

1) ఉత్పత్తి మదింపు పద్ధతి 2) ఆదాయ మదింపు పద్ధతి
3) వ్యయ మదింపు పద్ధతి

ఉత్పత్తి మదింపు పద్ధతి:-

ఈ పద్ధతిని యంగ్ మరియు టక్కర్ అనేక ఆర్థిక వేత్తలు రూపొందించారు. ఈ పద్ధతి ప్రకారం జాతీయ ఆదాయాన్ని మదింపు చేయడానికి ఒక సం|| కాలంలో ఉత్పత్తి అయిన వస్తు సేవలను వాటి మార్కెట్ ధరలతో గుణించి వస్తువు విలువను కనుగొంటారు. వీటిని కలుపగా జాతీయ ఆదాయం తెలుస్తుంది.

$$NI = (P_a \times Q_a) + (P_b \times Q_b) + (P_c \times Q_c) + \dots + (P_n \times Q_n)$$

= (a వస్తువు ధర × a వస్తువు పరిమాణం) + (b వస్తువు ధర × b వస్తువు పరిమాణం) + (c వస్తు ధర × c వస్తువు పరిమాణం + ...

$$Y = G + S + R - D - T - P$$

Y = జాతీయ ఆదాయం
G = మొత్తం దేశీయ ఉత్పత్తి.
S = సబ్సిడీలు
R = విదేశాల నుండి వచ్చే ఆదాయం.
D = తరుగుదల
T = పరోక్ష పన్నులు
P = విదేశాలకు పోయే ఆదాయం

ఈ పద్ధతిని 'ఇన్వెంటరీ పద్ధతి" అని Value added method అని అంటారు. మన దేశంలో ప్రాథమిక రంగము, పెద్ద పరిశ్రమలను ఈ పద్ధతి ప్రకారం లెక్కిస్తున్నారు. ఈ పద్ధతిలో జాతీయ ఆదాయమును లెక్కించేటప్పుడు కొన్ని జాగ్రత్తలు తెలుసుకోవలసి ఉంటుంది.

Scanned with OKEN Scanner

వస్తువును రెండు సార్లు లెక్కించకూడదు.

ఉత్పత్తి రాశిని మార్కెట్ ధరలతో గుణించి జాతీయాదాయాన్ని లెక్కిస్తారు

న్ని సందర్భాలలో ఉత్పత్తి పెరుగుదల లేకుండా మార్కెట్ ధరలు పెరిగినప్పుడు తీయ ఆదాయం పెరుగుతుంది.

మాధ్యమిక వస్తువులను పరిగణలోకి తీసుకోకూడదు.

> ఆదాయాల మదింపు పద్ధతి

ఈ పద్ధతిలో దేశములో ఒక సంవత్సర కాలంలో వ్యక్తులు, వ్యాపార స్థలు పొందే ఆదాయాలను కలపగా వచ్చేదే ఆదాయాల మదింపు పద్ధతి అంటారు. ఈ గణనం నుండి జాతీయ ఆదాయాన్ని తెలియ జేస్తుంది. ఉత్పత్తి ధనాలు అయిన భూమి, శ్రమ, మూలధనం వ్యవస్థాపన వల్ల ప్రజలకు ఈ యాలు వస్తాయి. భూమి మీద భాటకం, శ్రమ వల్ల వేతనము మూలధనం ద వడ్డీ, వ్యవస్థాపన వల్ల లాభాలు చేకూరుతాయి. వీటన్నింటిని కలుపుతారు. టితో పాటు ఏమి పని చేయకుండా సొంతంగా వచ్చే ఆదాయాలను కూడా లుపుతారు. కాని ఇందులో బదిలీ చెల్లింపుల ద్వారా లభించిన ఆదాయాలను లపడం జరగదు.

$$Y = W + r + I + G + R - P - H$$

Y = జాతీయ ఆదాయం ; W = వేతనం, r = భాటకం, i = వడ్డీ ; g = లాభాలు,
= విదేశాల నుండి వచ్చే ఆదాయం; P = విదేశాలకు పోయిన ఆదాయం,
= బదిలీ చెల్లింపులు.

వ్యయాల మదింపు పద్ధతి :-

ంవత్సర కాలములో వస్తువులపై వెచ్చించిన మొత్తాలను కలపడము వల్ల తీయ ఆదాయాన్ని లెక్కించవచ్చు. ఒక సంవత్సరకాలంలో వ్యక్తులు కాని స్థలు కాని ప్రభుత్వ కాని వినియోగ ఉత్పాదక వస్తువులపై చేసే ఖర్చును ంగా గాగా జాతీయ ఆదాయము ~~ఆను~~ తెలుస్తుంది.

$$Y = E_C + E_I + E_G + E_{(X-M)}$$

Y = జాతీయ ఆదాయము.

E_i = వ్యక్తులు చేసే వ్యయం

E_I = సంస్థలు చేసే వ్యయం

E_G = ప్రభుత్వము చేసే వ్యయము

$E_{(x-m)}$ = ఎగుమతులు, దిగుమతులపై అయ్యే వ్యయము.

ఈ పద్ధతిని పెంటి మరియు గిల్బర్ట్ అనే ఆర్థిక వేత్తలు మొట్టమొదటి
గా వ్యయాల మదింపు పద్ధతిని అర్థశాస్త్రములో ఉపయోగించారు. దీనిని
న దేశంలో ఉపయోగించడం లేదు.

య ఆదాయ మదింపు వలన ప్రయోజనములు:-

ఆర్థిక వ్యవస్థలో జాతీయ ఆదాయ అంచనాలకు అధిక ప్రాముఖ్యత ఉంటుంది.
ని వలన దేశ ఆర్థిక పరిస్థితులు గురించి స్పష్టంగా తెలుసుకోవచ్చును. అవి ఈ
ది విధముగా ఉంటాయి.

జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించడము ద్వారా దేశములో ఉన్న వివిధ రంగాలు
విధముగా అభివృద్ధి సాధించినాయో తెలుసుకోవచ్చు. మరియు ఏ రంగాలపై
ప్రాధాన్యత రాబోవు సంవత్సరాలలో ఇవ్వవలసి ఉంటుందో తెలుసుకోవచ్చును.

జాతీయ ఆదాయాన్ని దేశములోని జనసంఖ్యతో భాగించగా తలసరి ఆదాయం
వస్తుంది. ఈ తలసరి ఆదాయము వలన ప్రజల యొక్క జీవన ప్రమాణ
యి తెలుసుకోవచ్చును.

ఆదాయ మదింపు పద్ధతి ద్వారా జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కించినపుడు ప్రజల
కు ఆదాయాలు వివిధ రంగాల వారిగా తెలుసుకోవచ్చును. దీని వలన
జల ఆదాయ స్థితిగతులు తెలుస్తాయి.

వివిధ దేశాల తలసరి ఆదాయాలను, జాతీయ ఆదాయాలను పోల్చి చూసి
ఏ దేశాలు ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందాయో. ఏ దేశాలు వెనుకబడి ఉన్నాయో
నుకొని ఆ దేశాలలో జాతీయ ఆదాయం ఎక్కువగా ఉండటానికి గల
రణాలను అంచనా వేయవచ్చును.

దేశములో ప్రణాళికలను రూపొందించేటపుడు ఏ రంగాలపై ఎంత మొత్తంలో

Scanned with OKEN Scanner

...యాన వలయమునకు జాతీయ ఆదాయమును ఆధారముగా చేసుకొని కేటాయిస్తారు.

వివిధ సంవత్సరాలలో జాతీయ ఆదాయాన్ని పోల్చి చూస్తే ఆర్థిక వ్యవస్థ ...తీరు అర్థమవుతుంది. ఆర్థిక వ్యవస్థ అభివృద్ధి దశలో ఉన్నది. క్షీణిస్తుంది. ...దియు స్పష్టముగా తెలుస్తుంది.

జాతీయాదాయపు సంఖ్యల సహాయంతో ద్రవ్యోల్బణం ప్రతిద్రవ్యోల్బణం ఒత్తిడులను ...అంచనా వేయవచ్చు.

పన్నుల విధానము రూపొందించుకోవడానికి, పారిశ్రామిక విధానాలు అమలు ...పరచడానికి జాతీయాదాయ గణాంకాలు అవసరమవుతాయి.

జాతీయ ఆదాయ అంచనాలో సమస్యలు, లోపాలు:-

జాతీయ ఆదాయాన్ని అంచనా వేయడము వలన దేశానికి ఉపయోగపడే విధముగా ...ప్రయోజనాలు ఉన్నప్పటికి దీని వలన కొన్ని సమస్యలు గలవు అవి

వ్యవసాయ రంగంలో వచ్చే ఉత్పత్తి కొంత భాగము మాత్రమే మార్కెట్టుకు ...వస్తుంది. మిగతా భాగము రైతులు గ్రామాలలోనే లేదా తమ సొంతానికి ఉపయోగించు ...దాని అంచనా వేయడం కష్టం.

గ్రామాలలో ఉండే వ్యవసాయ దారులు నిరక్షరాస్యులు తాము ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువుల వివరాలు తెలియజేయలేరు.

కొన్ని వస్తువులను, సేవలను ద్రవ్య రూపములో లెక్కించలేము. కాని జాతీయాదాయ ...లను ద్రవ్యరూపంలో లెక్కించడము జరుగుతుంది. దీని వలన జాతీయ ఆదాయం ...స్పష్టమైన విలువ తెలియక పోవచ్చు.

చిన్న వ్యాపారస్తులు నిరక్షరాస్యత వలన తాము చేసే వ్యాపార లాభాదులకు సంబంధించిన లెక్కలు సక్రమంగా వ్రాయలేకపోవచ్చు.

పెద్ద వ్యాపార సంస్థలు ప్రభుత్వము నిర్ణయించిన పన్నును ఎగవేత కొరకు తప్పుడు లెక్కలు వ్రాస్తారు. దీని వలన జాతీయ ఆదాయం తగ్గిపోతుంది.

జాతీయాదాయాన్ని ద్రవ్యరూపంలో ఉత్పత్తి విలువను తెలియజేస్తుంది. కాని ఆ ఉత్పత్తికి తోడ్పడ్డ ప్రజల త్యాగానికి సహకారాన్ని లెక్కించలేము. ఉదా॥ స్త్రీ ...మూర్తులు తమ కుటుంబానికి చేసే సేవ మరియు వైద్య సంస్థలు, విద్యాసంస్థలు

యను సంస్థలు చేసే సేవ లెక్కించలేము.

మన దేశము లాంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో వ్యక్తులలో ప్రత్యేక
త ఉండదు. ప్రతి వ్యక్తి నిత్య జీవితములో ఎన్నో రకాల వృత్తులను చేస్తుంటాడు.
ధారణంగా అన్ని వృత్తుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయాలను, లెక్కలను వ్రాయరు.
జాతీయ ఆదాయ లెక్కలను రెండు దేశాల మధ్య పోల్చడము సాధ్యము కాదు.
రెండు దేశాలలో ధరలు వాతావరణ పరిస్థితులు జనాభా మొదలైనవి
వ్యత్యాసము ఉంటుంది కాబట్టి జాతీయాదాయాన్ని ఇంకొక దేశముతో
ల్చలేము.

రతదేశంలో జాతీయ ఆదాయ మదింపు:-

న దేశములో మొదటగా దాదాబాయి నౌరోజి 1867-68 సంవత్సరములో
జాతీయ ఆదాయాన్ని లెక్కించారు. తరువాత విలియం డిగ్బి, ఫిండ్లేషిరాస్
దలగు వారు అంచనా వేశారు. శాస్త్రీయంగా మొట్టమొదటిగా లెక్కించిన
వేత్త 1932లో Dr. V.K.R.V. Rao (విజయేంద్ర కస్తూరి రంగ వరద రాజారావు)
ంచారు. స్వాతంత్ర్యానంతరము భారత ప్రభుత్వము 1949 ఆగస్టు 4న
గురు సభ్యులు గల జాతీయ ఆదాయ అంచనాల సంఘం National
come Estimation Committee ని వేసారు. దీనిని పి.సి మహలనోబిస్
ర్మన్), Dr. V.K.R. Rao, Dr. D.R గాడ్గిల్ సభ్యులుగా గలరు. వీరు 1948-49
9-50, 1950-51 మూడు సంవత్సరముల జాతీయాదాయం అంచనా వేసి
ద్దేశమును సమర్పించారు. వీరి సిఫారసును అనుసారముగా 1954లో
(Central statical organisation) కేంద్ర గణాంక సంస్థను స్థాపించారు.
దేశంలో కేంద్ర గణాంక సంస్థ (CSO) వారు జాతీయ ఆదాయాన్ని అంచనా
తి సంవత్సరం ప్రకటిస్తారు. ఉత్పత్తి, ఆదాయ మదింపు పద్ధతుల ద్వారా జాతీయ
యాన్ని అంచనా వేస్తుంది. దీనికోసం CSO సాంప్రదాయ శ్రేణులు
ంచిన సేవలం, సమ్మశ్రేణులు ద్వారా అంచనా వేసినది ప్రస్తుత సమ్మశ్రేణుల
రా అంచనా వేస్తుంది. సంస్థ భారత ఆర్థిక వ్యవస్థను 13 రంగాలుగా విభజించి
యు ఆదాయాన్ని అంచనా వేస్తుంది.

SRI CHITTEM NARSIREDDY MEMORIAL GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

NARAYANPET,DIST

DEPARTMENT OF ECONOMICS

PROJECT REPORT

(ACADEMIC YEAR 2022-2023)

ON

MONEY

THE RESERCH ASPIRENTS

B ANITHA

LAVANYA

B SRINIVAS

KAVYA

LAXMI

UNDER THE GUIDENCE OF

K VENKATESHWARLU

A STUDY ON ASSESSMENT AND ANALYSIS

MONEY

Scanned with OKEN Scanner

STUDENT STUDY PROJECT

GROUP : B.A

ACADEMIC YEAR : 2022 - 2023

NAME OF THE DEPARTMENT : ECONOMICS

S.No	Study Project Title	Name of the Guide	Name of the Student	Submission Date	Remarks
1.	money	K. Venkatesh warlu	B. Anitha Lavanya B. Srinivas Kavya Laxmi	Feb-20-2023	

Signature of the Guide

PRINCIPAL
Sri Chittem NarsiReddy
Memorial Govt. Degree College
NARAYANPET - 509 210
Narayanpet Dist. T.S.

Scanned with OKEN Scanner

ద్రవ్యం

...వుడు కనుగొన్న అతిముఖ్యసాధనం ద్రవ్యం. క్రమంగా అర్థశాస్త్రము ...త్పత్తి చెందింది. కాని వినిమయకేంద్రంగా మానవాళికి ఒక ...గా మారింది. వాస్తవానికి ఈనాటి ఆర్థిక వ్యవస్థను ద్రవ్య ...వ్యవస్థగా వ్యవహరిస్తున్నారు వస్తువుల ఉత్పత్తిం పెద్ద ...న సంగంతులనికి వివిధ రకమైన రాజకీయశక్తి పరమైన ...కార్యక్రమాలను ఏసంతత పరచడానికి ద్రవ్యం ఎంతో తోడ్పడుతుంది.

...ద్రవ్యం - అర్థం - నిర్వచనములు :⇒ ద్రవ్యం అనే పదము లాటిన్ పదం ...నుండి వచ్చింది. రోమన్ నాగరికత కాలములో రోమన్ దేవత ...పేరు ప్రయాణాలలో ద్రవ్యాన్ని ముద్రించేవారు వివిధ సమాజాలలో ...ధ రకాల విలువైన వస్తువులు ద్రవ్యంగా చలామణి అయ్యాయి ...తొలి కాలంలో, జంతుచర్మాలు ధాన్యం మొదలైన ...రూప ద్రవ్యం ఉపయోగించారు నాగరికత అభివృద్ధి చెందిన ...తరువాత బంగారం వెండి మొదలైన లోహ ద్రవ్యం ...వారు ఆ తరువాత కాలంలో కాగితపు ద్రవ్యం ఉపయోగించారు.

...⇒ నిర్వచనాలు :⇒

...వర్ :⇒ వినిమయ సాధనంగా సాధారణంగా అందరు అంగీకరించేది ...త్కారంగా విలువకొలమానంగా ఉపయోగపడేది ఏదైనా ద్రవ్యం

ఎఫ్ - ఏ. వాకర్ :⇒ ద్రవ్యం ఏ పని అయితే చేస్తుందో అదే ద్రవ్యం అని చెప్పవచ్చు.

⇒ **ద్రవ్యం విధులు:⇒** ద్రవ్యం యొక్క విధులను 3 రకాలుగా విభజించవచ్చు

*) ప్రాథమిక విధులు

*) గౌణ విధులు

*) కాంటింజెంట్ విధులు.

⇒ **ప్రాథమిక విధులు:⇒** **వినిమయ మాధ్యమం:** ఇది ద్రవ్యం యొక్క అతి ముఖ్యమైన విధి ద్రవ్యం వినిమయం మధ్యవర్తిగాను మరి చెల్లింపుల పరివర్తనగాను పనిచేస్తుంది. ఒక వస్తువును మరొక వస్తువునకు మార్పిడి చేయడానికి బదులుగాను. ఆ వస్తువు ద్వారా అమ్మబడిన ద్రవ్యంతో మరొక వస్తువును కొంటాము.

*) **విలువ కొలమానంగా:⇒** అన్ని వస్తువులను సేవలను ద్రవ్యంలో కొలవవచ్చు దూరాన్ని కొలవడానికి మీటర్ బరువును కొలవడానికి ద్రవ్య పదార్థాలను కొలవడానికి లీటర్లు వస్తువు విలువలు కొలుస్తారు. దీనినే ధర అంటారు.

⇒ **గౌణ విధులు - ద్వితీయ విధులు:⇒** -

---- o ----

② గౌణ విధులు:=> విలువ నిధి: కొన్ని అభిప్రాయంలో, ద్రవ్యం సంపదకు నిధికి అత్యంత ప్రాముఖ్యం ఉంది భవిష్యత్తులలో అవసరాల కోసం ఆదాయంలో, కొంత భాగాన్ని పొదుపుగా దాచుకుంటారు వస్తురూపంలో, ధాన్యము భవిష్యత్ కోసం దాచుకోవడం వలన కొంత కాలానికి వస్తువు చెడిపోతుంది.

=> వాయిదా చెల్లింపుల ప్రమాణం:=> ద్రవ్యం విలువ. కొలమానానికి కాక ఋణాలు తీర్చడానికి ఇవ్వడానికి ఉపయోగపడుతుంది. రుణాలు ఇచ్చి పుచ్చుకోవడానికి ద్రవ్యం సాధనముగా ఉపయోగపడును ప్రస్తుత విలువను ద్రవ్యం వ్యక్తం చేస్తుంది. ద్రవ్యం లేకపోయినట్లయితే భవిష్యత్ చెల్లింపుల వాయిదాల చెల్లింపు కష్టమౌతుంది.

=> విలువ బదిలీ:=> ఒక వస్తువును ఒక దగ్గర నుండి మరొక దగ్గరకి తీసుకెళ్లాలన్నా, ఒక వ్యక్తి, వ్యాపారి అంటే విలువ ఒక చోటు నుండి వేరొక చోటుకు బదిలీ చేయాలనుకుంటే కనుక ద్రవ్యము ఒక సాధనముగా ఉపయోగపడును.

=> కాంటింజెంట్ విధులు:=>

*) ద్రవ్యత్వం ప్రసాదించడము:-> సమయం వృధా, కష్టం కాకుండా ఒక ఆస్తిని ఇతర ఆస్తులుగా మార్చుకోగలిగే సులువుకి మార్పుగాని ద్రవ్యత్వం అంటారు. ద్రవ్యానికి అత్యధిక ద్రవ్యత్వము ఉంటుంది అందువల్ల ఆస్తులను భూములను ద్రవ్యంగా మార్చవచ్చు.

=> జాతీయ ఆదాయం మదింపు :=> వస్తువులను సర్వతలా జాతీయ ఆదాయానికి అంచనా వేయడము చాలా కష్టం. అందువల్ల వస్తువు సేవలను ద్రవ్య విలువలోకి మార్చి జాతీయ ఆదాయం అంచనా వేయడము జరుగుతుంది.

=> ఆదాయ పంపిణీ :=> జాతీయ ఆదాయం యొక్క ఉత్పత్తి జరిగిన తర్వాత విధముగా పంపిణీ అయిందో ద్రవ్య రూపంలో తెలుసుకోవచ్చు.

=> ఇతర విధులు :=> వైనాయిన జీవితంలో ఆర్థిక విషయాలు గురించి అనేక నిర్ణయాలు తీసుకోవాలసి ఉంటుంది. ద్రవ్యం వల్ల నిర్ణయాలు తేలికవుతాయి.

⇒ **నిశ్చల విధులు - చలన విధులు** :⇒ ద్రవ్యం నిశ్చల చలన విధులుగా పాల్. ఎన్. జింగ్. వివరించారు. వినిమయ మాధ్యమం విలువ కొలమానం విలువనిధి, వాయిదా చెల్లింపుల ప్రమాణం వంటివి. విధులు అని వీటిని చలన విధులు అంటారు.

ద్రవ్యం విధులు

- ప్రాథమిక విధులు
  - వినిమయ మాధ్యమం
  - విలువ కొలమానం
- గౌణ విధులు
  - విలువ నిధి
  - వాయిదా చెల్లింపు కొలమానం
  - విలువల బదిలీ
- అనుషంగిక విధులు
  - ద్రవ్యత్వం ఆపాదించడము
  - జాతీయ ఆదాయం
  - ఆదాయ పంపిణీ
  - ఇతరములు

③ ప్రవృత్తి లక్షణాలు:- సృష్టి కొన్ని అభిప్రాయ ప్రకారము ప్రకారం ప్రవృత్తికి కింది లక్షణాలు ఉంటాయి.

⇒ గుర్తించరాదు:- దేనిని, ప్రేరేపించరాదు ప్రవృత్తిని గుర్తు పట్టడానికి వీలు ఉండదు. అక్షరాస్యులైన మరి నిరక్షరాస్యులైన ప్రవృత్తి మార్గాన్ని గుర్తించాలి.

⇒ పరిణామ ఆధారం:- దేనివల్ల, ప్రేరేపించబడు ప్రవృత్తి ను విషయ పరిపాలనతో ఇతర లక్షణాలతో ఒక సందర్భంగా ఉపయోగిస్తారో, ప్రకృతి అంటే లక్షణము పొందిన ఉంటుందో దానిని ప్రవృత్తి అంటారు.

⇒ మార్పు:- ప్రవృత్తి మార్పు చెందేలా భూమిపై నిలువ చేయలేము కూడదు. అందువల్లనే సహజ ప్రవృత్తి పరిస్థితులను ప్రకారంగా ఉపయోగించుకోవాలి. వీటి స్థానంలో ఉంది సరిగా తీసుకున్నారు.

⇒ వ్యాపించింది:- వివిధ పరిసరాలలో వివిధ పరిమాణాల ప్రవృత్తి అవసరం అవుతుంది. అందువలన ప్రవృత్తిని నిలువ సులభంగా విధంగా వినియోగించాలి.

⇒ ప్రత్యామ్నాయం:- చలనానికి ఒక ప్రవృత్తి బదులు వేరొక ఇంధన వనరుల పరిమాణంలో నిలువ ఉంటాయి.

→ **రవాణా సౌలభ్యం** :=> ద్రవ్యంగా వాడే పదార్థం ఒక చోటునుండి మరొక చోటికి కష్టం లేకుండా తరలించడానికి వీలు కలిగి ఉండాలి. ధనం మరియు పశువుల వస్తువులను తరలించడం చాలా కష్టం.

→ **విభాజ్యత్వం** :=> కొన్ని పరిస్థితుల్లో అవసరాన్ని బట్టి అనుగుణంగా ద్రవ్య సప్లయిని పెంచడము గాని తగ్గించడము. ఉపయుక్తం అవసరము ఏర్పడుతుంది.

→ **స్థిరత్వం** :=> ద్రవ్యం విలువ తరచు హెచ్చుతగ్గులకు గురి కాకుండా వర్తకవాణిజ్యాలు తద్వారా ఆర్థిక పరిస్థితిని సమతుల్య స్థితి ఏర్పడదు.

→ **ప్రామాణికత** :=> ద్రవ్యంగా ఉపయోగించే వస్తువులకు ఏకరీతిగా ప్రామాణికము ఉండాలి.

——— o ———

1) ః ప్రభుత్వం వర్గీకరణ - ప్రభుత్వ రకాలు :=> ఆధునిక కాలంలో ప్రభుత్వానికి విశిష్ట ప్రాధాన్యత ఉన్నది. నేటి ఆర్థికవ్యవస్థను ప్రభుత్వ ఆర్థిక వ్యవస్థ పిలుస్తారు. ప్రభుత్వం గురించి ప్రముఖ ఆర్థిక వేత్త టర్గో తన అభిప్రాయం చెబుతూ మానవులు తమ ఆనందానికి ఆవిష్కరించిన వస్తువులలో ప్రభుత్వం అద్భుతమైనది అన్నారు.

విజ్ఞాన శాస్త్రములలో ముఖ్యం రాజనీతి శాస్త్రములలో ప్రధానం అర్థశాస్త్రములో ప్రభుత్వం అంటారు

⇒ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వం :=> ప్రభుత్వం వీరి అవసరాలు తీర్చటం ప్రభుత్వం ఉత్తరాలయొరకు వెలుగుగా కేంద్రీకృత అధికారం వహించి ప్రభుత్వ ప్రభుత్వం అంటారు.

⇒ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం :=> ఉత్తరం వహించకుండా పెత్తనం చెలాయించే పాలకులు తమ పాలితులకు జవాబు చెప్పే ప్రభుత్వం బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వం అంటారు.

⇒ చట్టబద్ధమైన ప్రభుత్వం :=> ప్రభుత్వ అధికారాన్ని చట్టపరంగా గుర్తించిన ప్రభుత్వాన్ని చట్టబద్ధమైన ప్రభుత్వం అంటారు...

— o —

→ **క్రమరహిత చట్టబద్ధమైన ప్రవర్తన** :→ వ్యవహారాలను నిర్వహించుటకు భాగస్తులు ఎంత జాగ్రత్తగా ఉన్న చెల్లదానికి క్రమరహిత చట్టబద్ధ అంచనా లాభాలు లెక్కించదగ్గ అంగీకరించవలెను. తాత్కాలిక సేవ అవుతుంది

→ **క్రమబద్ధమైన చట్టబద్ధ ప్రవర్తన** :→ వ్యవహారాలను నిర్వహించుటకు ప్రవర్తనలు కొంత నియంత్రణలో ఉండే సామాజిక ప్రవర్తన నుండి ఒక యజమానికన్నా ఎక్కువ చెల్లించాలి. అంతకు మించి ఎక్కువ చెల్లించిన తిరస్కరించవచ్చు

⇒ **సంస్కృతి బట్టి** :→

→ **వస్తు రూపకల్పన** :→ పూర్వకాలంలో ప్రజలు వస్తు రూపంలో ఉండేది సాధారణంగా శీతోష్ణస్థితిని బట్టి ఉత్పత్తి బట్టి ఏ రకమైన వస్తువులను ప్రజలు ఉపయోగించవచ్చును. సమాజం తన ప్రాంతములో గల వస్తువులను మొత్తాలను ప్రయోజనాలను స్వీకరించుట లేదు చేసేవారు. వస్తువులను దానిలో ఉన్నారు ఉత్తర అమెరికా ప్రాంతంలో ప్రజలు వాడారు.

→ **లక్షణాలు** :→

* రవాణా చేయడానికి వీలు లేకపోవడం
* విభజించడానికి వీలు లేకపోవడం.
* నిల్వ చేయడానికి వీలు లేకపోవడం.

⇒ **లోహ ద్రవ్యం** :⇒ వస్తు ద్రవ్యంలోని లోపాలు వల్ల లోహ ద్రవ్యానికి దారితీశాయి. రాగి ఇత్తడి ఇనుము బంగారం వెండి మొదలగునవి.

ద్రవ్యంగా వాడుకున్నారు ప్రపంచంలో మొట్టమొదటిసారిగా క్రీ.పూ. 700 లిడియా దేశంలో ప్రవేశపెట్టారు. ద్రవ్యం వలన ఆ కాలం నాటి రాజకీయ పరిస్థితి ఆర్థిక పరిస్థితులు తెలుస్తున్నాయి. వెండి బంగారం విలువ ఎక్కువ. తరువాత కాయిన్స్ [illegible] ప్రస్తుతం ద్రవ్యంగా ఎంపిక చెయ్యలేదు. ఎందుకంటే

చిన్న చిన్న వ్యవహారాలకు అతిచిన్న పరిమాణాల ఉపయోగించి వాడి వస్తుంది కాయిన్స్ వీటిని పరిమాణాల ఆధారంగా అధిక పరిమాణాలు ఉండటం వలన వీటిని ఉపయోగించడానికి కష్టం. ద్రవ్యాన్ని రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

→ పూర్తి విలువ గలిగిన నాణాలు

→ టోకెన్ నాణాలు.

→ పూర్తి విలువగలిగిన నాణాలు:=> బంగారము వెండి మొదలగు నాణకం పూర్తిగా విలువ ఉంటుంది. ఇది నగల రూపంలో ఉన్న కరిగించిన విలువ కలిగి ఉంటుంది. దీని ముఖవిలువ లోహపు విలువ సమానంగా ఉంటుంది.

⇒ టోకెన్ నాణాలు:=> అంతర్గత విలువకన్నా ఒక ముఖ్యత విలువ ఎక్కువగా ఉన్న నాణాలు వీటిని కూడా పూర్తి విలువ ఉండదు. ప్రస్తుతం ప్రపంచ దేశాలన్నీ చలామణి ద్రవ్యం. టోకెన్ ద్రవ్యం అధికంగా ఉంది.

*> ద్రవ్యం కల్పన:=> వస్తు మార్పిడి కూడా ఉన్న ఇబ్బందులు కారణంగా కాగితపు ద్రవ్యం చెలామణిలోకి వచ్చింది. కాగా ద్రవ్యాన్ని ఒక ప్రాంతం నుండి మరొక ప్రాంతానికి తీసుకు వెళ్లడానికి పెద్ద వ్యాపారాలు చేయలేకపోయేవారు కాగితపు ద్రవ్యం వలన ఇబ్బందులు చాలా తొలగిపోయాయి.

ప్రారంభంలో వ్యాపారస్తులు తమ వద్ద ఉన్న లోహ ద్రవ్యం బదులు వారికి రసీదు చేసి పత్రాలను ఎలా ఉపయోగించారు. కాలక్రమేణా

→ తరువాత పెట్టని ద్రవ్యోల్బణం గురించి కాలక్రమేణా కాగితపు ద్రవ్యంలోని ప్రత్యేకతవల్ల జారి చేస్తుంది. ఇది ద్రవ్యంలోకి పారదర్శకం అందుబాటులో కాగితం ద్రవ్యం లేదా వ్యాఖ్యానాలు ఉంటుంది. నాలుగు సూత్రాలకి కొనుగోలు శక్తి ఇవ్వగలరని వ్యాఖ్యానం చెప్పారు ప్రభుత్వాలు పుట్టినప్పటికి కాగితపు ద్రవ్యం లేనా. దేశం ఉపయోగించింది. పరిణామ క్రమంలో వ్యాఖ్యానం చేశారు.

*) కాగితం ద్రవ్య రకాలు:=>

→ ప్రాతినిధ్య కాగితం ద్రవ్యం:=> రకమైన ద్రవ్యంలో జారీచేసిన మొత్తానికి సరి సమాన విలువ ఉంది. ప్రజలు కోరిన మొత్తం సంబంధిత పరిమాణ ద్రవ్యం విలువ బంగారం గాని వెండి చెల్లింపు చేసి పెంచుట ఉంటుంది. అయితే లేదు. జారీ చేసిన బంగారం భద్రపరచటం.

⇒ మార్చుకోవటానికి వీలుగా కలిగిన ద్రవ్యం! జారీ చేసిన కాగితపు ద్రవ్యం అవసరమైనప్పుడు. కావాల్సి ద్రవ్యంలోకి మార్చటానికి వీలు ఉంది.

⇒ మార్చుకోవటానికి వీలులేని కాగితపు ద్రవ్యం. ప్రభుత్వం జారీ చేసిన పటాలు లేదా ద్రవ్యంలో మార్చుకోవటానికి వీలుండదు.

Scanned with OKEN Scanner

✱)

- ద్రవ్యం
  - జారీచేసిన ద్రవ్యం
    - ప్రభుత్వ ద్రవ్యం
    - బ్యాంకు ద్రవ్యం
  - చట్టబద్ధమైన
    - పరిమిత చట్టబద్ధ ద్రవ్యం
    - అపరిమిత ద్రవ్యం
  - పదార్థాన్ని బట్టి ద్రవ్యం
    - వస్తురూప ద్రవ్యం
    - లోహ ద్రవ్యం
      - పూర్తి విలువగల లోహ ద్రవ్యం
      - టోకెన్ నాణెం
    - కాగితపు ద్రవ్యం
      - ప్రాతినిధ్య ద్రవ్యం
      - మార్చుటానికి వీలుగల కాగితపు ద్రవ్యం
      - మార్చుటానికి వీలు లేని కాగితపు ద్రవ్యం